

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

25 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte - Petru Ursache,
judecătorii - Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,
examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Bondarenco Marin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016, în cauza penală în privința lui

Bondarenco Marin

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de fond: 16.03.2015 - 11.12.2015;

instanța de apel: 02.02.2016 - 22.06.2016;

instanța de recurs: 12.09.2016 - 25.01.2017.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia din 11 decembrie 2015, adoptată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Bondarenco M. a fost condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani, iar conform prevederilor art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 5 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui Bondarenco M. în contul părții vătămate Ungureanu Ig., a sumei de 30 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune, a sumei de 6 000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată și sumei de 1 472,86 lei cu titlu de prejudiciul material cauzat S.A. "Rețelele Electrice de Distribuție - Nord", or. Bălți.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Ungureanu Ig. în vederea recuperării prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, la 01.01.2015 în jurul orei 12⁵⁰, Bondarenco M. conducând automobilul de marca/model "BMW 730D" cu n/î OR BT 212, în stare de ebrietate, pe traseul R-12 Dondușeni-Drochia - Pelenia, din direcția or. Drochia spre mun. Bălți, la km 61+900, la ieșirea din s.

Pelinia, r-ul Drochia, avându-i ca pasageri pe Glavan M. și Ungureanu Ig., nu a manifestat prudența sporită pentru a asigura securitatea circulației rutiere, prin ce a încălcat prevederile art. 45 p. (1) lit. a), b), d) al Regulamentului Circulației Rutiere (RCR), aprobat prin HG nr. 357 din 13.05.2009, adică a condus autovehiculul fără a ține seama de limita de viteză stabilită, de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere, care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, urmând să reducă viteza de deplasare conform condițiilor climaterice și situației rutiere, încălcări care sunt în legătură cauzală cu comiterea accidentului rutier în cauză, nu s-a isprăvit cu conducerea automobilului a derapat și a ieșit de pe partea carosabilă și s-a tamponat într-un pilon electric de pe partea stângă a traseului conform direcției de deplasare. În rezultatul accidentului rutier, lui Glavan M., i-au fost cauzate vătămări corporale *medii*, iar lui Ungureanu Ig. vătămări corporale *grave*.

3. Împotriva sentinței a declarat apel partea vătămată Ungureanu Ig., care a solicitat casarea acesteia în latura penală și civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bondarenco M. să fie condamnat la pedeapsă sub formă de închisoare, cu excluderea prevederilor art. 90 Cod penal, cu admiterea integrală a acțiunii civile înaintate.

În motivarea cerințelor sale partea vătămată a menționat că, nu este de acord cu concluziile instanței de fond privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece acestea contravin circumstanțelor cauzei.

Prima instanță neîntemeiat a admis parțial cuantumul prejudiciului moral, fără a efectua o argumentare în acest sens.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016, a fost admis apelul declarat, casată sentința în latura penală, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bondarenco M. a fost condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

A fost dispus încasarea din contul lui Bondarenco M. în beneficiul părții vătămate Ungureanu Ig. a sumei de 2 000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

5. Instanța de apel a considerat, că în privința inculpatului instanța de fond a aplicat o pedeapsă prea blândă, care nu este echitabilă faptei infracționale comise, nu corespunde împrejurărilor cauzei și normelor legale și nu poate atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, astfel existând temei legal pentru casarea sentinței în latura aplicării pedepsei inculpatului, dat fiind faptul, că la soluționarea chestiunii respective nu s-a acordat deplină eficiență dispozițiilor art. 61 și 75 Cod penal.

Reieșind din conținutul normelor sus menționate în raport cu personalitatea inculpatului și prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat necesar de a reduce pedeapsa închisorii

aproape de limita minimă cum este termenul de 3 ani și nu aproape de limita maximă cum a aplicat prima instanță, termenul de 5 ani.

Instanța de apel a menționat că, suspendarea executării pedepsei sub formă de închisoare stabilite lui Bondarenco M., nu poate fi susținută, deoarece aceasta contravine criteriilor de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 61 alin. (2), 75 Cod penal.

Instanța de apel a remarcat faptul că, în prezența aceluiași circumstanțe (*recunoașterea vinovăției, căința sinceră*), care au stat la baza examinării cauzei în procedură simplificată, instanța de fond a aplicat și prevederile art. 90 Cod penal, suspendând condiționat executarea pedepsei cu închisoare pe un termen de probă. La baza acestei concluzii instanța repetat a pus prezența circumstanței - *recunoașterea vinovăției*.

La acest capitol, instanța de apel a ținut să menționeze, că aplicând art. 90 Cod penal, prima instanță nu a ținut cont de faptul, că inculpatul încearcă să evite restituirea cheltuielilor suportate de partea vătămată și cu atât mai mult a comis infracțiunea în stare de ebrietate, care știind cu certitudine despre acest fapt, nu a condus acest automobil pe propriul risc, dar contrar regulilor care interzic conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, a mai încercat să transporte cu acesta și alte persoane, sporind astfel esențial gradul prejudiciabil al acțiunilor comise, punând în pericol și soarta altor persoane.

Generalizând cele expuse mai sus, instanța de apel a conchis, că pedeapsa închisorii este una echitabilă faptei comise, care își va atinge scopul și va duce la restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către inculpat cât și de alte persoane.

Referitor la soluția instanței de fond în privind cuantumul daunei morale acordate părții vătămate, instanța de apel a considerat necesar de a o menține, deoarece suma solicitată de partea vătămată în mărime de 100 000 lei, este una exagerată și neîntemeiată, urmând a fi respinsă, or prima instanță corect a dat apreciere circumstanțelor cauzei și corect a coborât această daună până la suma de 30 000 lei, care este una justificată și va aduce o satisfacție echitabilă părții vătămate.

6. Împotriva deciziei instanței de apel declară recurs ordinar inculpatul Bondarenco M., care, invocând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe perioadă de probațiune de 3 ani.

În motivarea recursului ordinar, inculpatul indică, că la individualizarea pedepsei instanța de apel nu a luat în considerație următoarele circumstanțe: infracțiunea a fost săvârșită din imprudență, anterior nu a fost condamnat, neavând antecedente penale, nu se află la evidența medicului narcolog ori

psihiatru, la locul de trai se caracterizează pozitiv, având la întreținere o persoană în etate.

Totodată, inculpatul mai menționează, că este de acord să repare prejudiciul material și moral cauzat prin infracțiune, fapt confirmat prin bonul de plată din 03.06.2016, potrivit căruia ar fi achitat în folosul părții vătămate Ungureanu Ig. suma de 5 000 lei, iar condamnarea sa reală va tergiversa recuperarea prejudiciului cauzat, or, aflându-se în închisoare nu va avea posibilitatea să obțin vre-un venit material.

6.1. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat, invocând că soluția instanței de apel, referitor la categoria și mărimea pedepsei, a fost reținută în strictă conformitate cu prevederile art. 6, 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal, conform cărora, persoanei recunoscute vinovate de săvârșire unor infracțiuni, i se aplică o pedeapsă echitabilă, în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

6.2. Asupra recursului ordinar declarat a depus referință și partea vătămată Ungureanu Ig., care a solicitat respingerea acestuia ca inadmisibil și menținerea în vigoare a deciziei contestate.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Precum a fost menționat supra, recurentul invocă temei de casare a hotărârilor contestate pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise în instanțele de fond și de apel în cazul când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Analizând acest temei în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, lipsind temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor contestate.

Potrivit conținutului recursului, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor și critică decizia instanței de apel numai în partea excluderii prevederilor art. 90 Cod penal, menționând în acest sens că, la stabilirea modul de executarea a pedepsei de către instanța de apel nu au fost reținute circumstanțele atenuante prezente în cauză și acel fapt că, este de acord să repare prejudiciul material și moral cauzat prin infracțiune, iar condamnarea sa reală va tergiversa recuperarea integrală a acestuia.

Motivele recurentului, precum că instanța de apel incorect a individualizat pedeapsa și neîntemeiat nu au aplicat alte pedepse alternative, Colegiul penal le consideră neîntemeiate.

La acest capitol, Colegiul penal atestă că, potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Totodată, conform art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină seama de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

De asemenea, Colegiul consideră necesar de evidențiat că, în art. 90 Cod penal sunt prevăzute condițiile pentru acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei, și anume se prevede că instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana vinovatului și socotind necesar poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.

În acest context Colegiul constată corectitudinea concluziei instanței de apel cu referire la stabilirea pedepsei inculpatului de către instanța de fond, care nu a acordat deplină eficiență principiilor generale de aplicare a pedepsei prevăzute în art. 61 alin. (2) Cod penal, cât și nu a ținut cont și nu s-a condus de criteriile generale de individualizare a pedepsei stabilite în art. 75 alin. (1) Cod penal, de scopul pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului, de circumstanțele reale ale cauzei și de persoana inculpatului, greșit apreciind că scopul pedepsei penale în cazul concret poate fi atins fără privare reală de libertate al inculpatului și numindu-i acestuia fără temei legal pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării acesteia, or, în prezența aceluiași

circumstanțe (*recunoașterea vinovăției, căința sinceră*), care au stat la baza examinării cauzei în ordinea prevăzută de alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de fond a aplicat și prevederile art. 90 Cod penal.

La baza acestei concluzii, instanța de apel a acordat deplină eficiență criteriilor generale de individualizare a pedepsei și a ținut cont de circumstanțele cauzei, legate de scopul și motivele faptei, gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor *grave* și de faptul că, "(...) inculpatul a încercat să evite restituirea cheltuielilor suportate de partea vătămată și cu atât mai mult a comis infracțiunea în stare de ebrietate, care știind cu certitudine despre acest fapt, nu a condus acest automobil pe propriul risc, dar contrar regulilor care interzic conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, a mai încercat să transporte cu acest automobil și alte persoane sporind esențial gradul prejudiciabil al acțiunilor comise, punând în pericol și viața altor persoane, prin urmare corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse cu închisoare".

Colegiul penal conchide că, instanța de apel în mod just a constatat că pedeapsa lui Bondarencu M. este individualizată contrar prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, deoarece este inadecvată și inechitabilă în raport cu gravitatea și consecințele infracțiunii comise, soldate cu vătămarea corporală gravă a părții vătămate, inculpatul prin infracțiunea săvârșită a atentat la una din valorile primordiale apărute de legea penală - viața persoanei. Astfel, în raport cu criteriile de individualizare a pedepsei, respectiv gradul de pericol social crescut al faptei săvârșite de inculpat, care chiar dacă se atribuie la categoria celor comise din imprudență, face parte din categoria celor *grave*, a avut drept consecință vătămarea gravă a sănătății persoanei, modul cum a fost comisă infracțiunea prin conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, precum și de datele și elementele ce caracterizează persoana inculpatului, care inițial a evitat restituirea cheltuielilor suportate de partea vătămată, astfel, pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării acesteia a considerat-o neadecvată.

Instanța de apel a constatat că, deși, inculpatul în cadrul judecării cauzei a recunoscut vina sa și a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, totodată nu a luat careva măsuri privind repararea benevolă a pagubei pricinuite în urma acțiunilor sale infracționale, comportamentul chiar post-infracțional al vinovatului nu a fost îndreptat spre restabilirea măcar pe cât posibilă a situației care a existat până la săvârșirea infracțiunii și spre înlăturarea benevolă a consecințelor ei. Aici Colegiul remarcă faptul că, prejudiciul material și moral cauzat de către inculpat și stabilit de către prima instanță în mărime de 30 000 lei și 6 000 lei și sumei de 2 000 lei, stabilită de către instanța de apel, au fost restituite părții vătămate Ungureanu Ig. abia la etapa examinării cauzei în instanța de recurs în scopul confirmării solicitării sale din recurs, însă nu pentru faptul că a conștientizat consecințele faptei comise.

Prin urmare, concluziile instanței de apel de a exclude dispozițiile de aplicare a art. 90 Cod penal, Colegiul le consideră întemeiate, prin neatingerea scopului pedepsei penale.

În consecință, Colegiul constată că, circumstanțele menționate de recurent și anume: infracțiunea a fost săvârșită din imprudență; anterior nu a fost condamnat; nu are antecedente penale; nu se află la evidența medicului narcolog ori psihiatru; la locul de trai se caracterizează pozitiv; prezența la întreținere a unei persoane în etate, pot fi puse la baza aplicării art. 90 Cod penal, însă nu sunt suficiente pentru condamnarea cu suspendarea condiționată a pedepsei.

Drept urmare, Colegiul penal găsește neîntemeiate alegațiile inculpatului în partea solicitării suspendării condiționate a executării pedepsei și constată că concluzia instanței de apel, privitor la faptul că corijarea acestuia este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, este una legală, corectă, motivată și întemeiată.

Pe cale de consecință, Colegiul penal opinează că argumentele punctate în cererea de recurs privind greșita individualizare a pedepsei nu sunt incidente cauzei deferite judecății, iar instanța ierarhic inferioară și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor din art. 61 și 75 Cod penal la soluționarea chestiunii cu privire la stabilirea pedepsei în privința inculpatului, aplicându-i acestuia o pedeapsă proporțională faptei săvârșite și consecințelor survenite, fapt ce determină incontestabil concluzia de inadmisibilitatea a recursului ca fiind vădit neîntemeiat, cu menținerea hotărârii contestate.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Bondarenco Marin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016, în cauza penală în privința lui *Bondarenco Marin*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 23 februarie 2017.

Președinte
Judecătorii

Petru Ursache
Constantin Alerguș
Vladimir Timofti